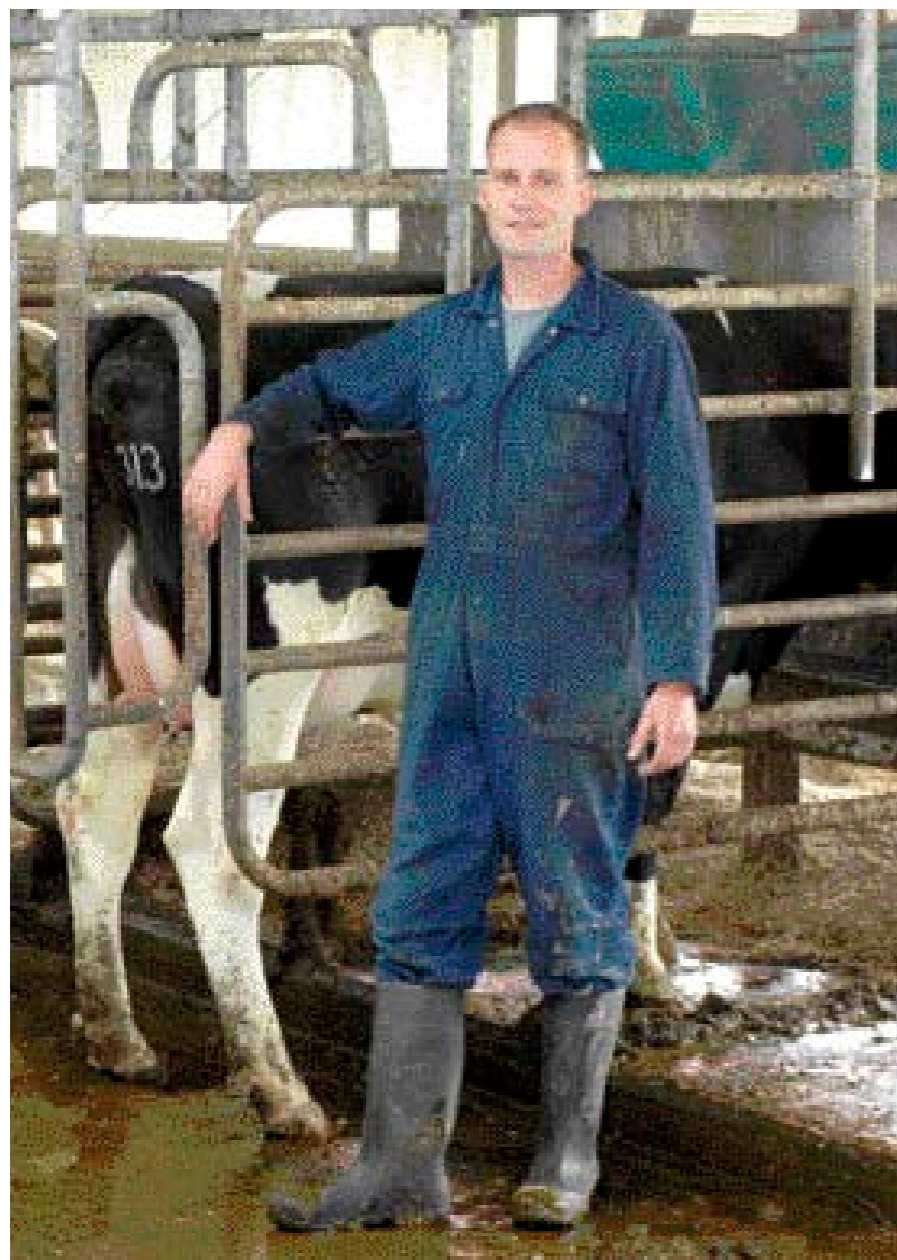

Individueel voeren

Peter Galama: 'Wij kiezen ervoor om het maximale uit een koe te halen'

De geur van vers gemaaid gras prikkelde de neus bij het betreden van de stal van de maatschap Galama in Friens. Gras is één van de doordachte keuzen in het voedingspalet van Michiel (58), Roza (61) en Peter (31) Galama en zijn vriendin Wietske (23) Hijma. De maatschap melkt met 160 koeien in totaal 1,7 miljoen kg melkquotum vol. Ze voeren de koeien individueel vanuit het streven naar een hoge productie en goede gezondheid.

Michiel en Peter vertellen gedreven over hun ingewikkelde, maar doordachte voerstrategie. 'Het begint al in de droogstand. Na het droogzetten voeren we de koeien twee weken structuurrijk kuilgras. Deze koeien moeten pensvulling houden', vertelt Michiel. 'Vier weken voor afkalven schakelen ze over op een zetmeelrijk rantsoen. Dit bestaat uit ongeveer 35 kg mais, 4,5 kg bierborstel, 100 gram droogstandmineralen, 100 gram magnesium aangevuld met onbeperkt kuilgras en in de zomer met vers gras.'

Tot veertien kilo krachtvoer

Na afkalven krijgen de koeien tot aan de droogstand een basisrantsoen met 15 kg mais en 4,5 kg bierborstel aangevuld met onbeperkt kuilgras en in de zomer met vers gras. Krachtvoer vormt in het rantsoen het meest opvallende detail. In lijn met de voeding in de droogstand kiezen Michiel en Peter Galama ervoor om een stevige opstart van de koeien te forceren. Hierbij is een zetmeelrijke brok, verrijkt met selenium en extra mineralen het speerpunt. 'Deze brok wordt speciaal voor ons gemaakt. De verse koeien starten met één kilo zetmeelbrok in de krachtvoerbox. In drie weken tijd schroeven we dit op tot vijf kilogram.'

Daarnaast krijgen de koeien na afkalven ook nog een 'gewone' brok via de krachtvoerbox. In de eerste weken is dit één kilo. Tussen de veertien en dertig dagen

na afkalven wordt dit opgeschroefd naar vier kilo. In de melkstal beginnen de verse koeien met 900 gram eiwitbrok per dag. Op dag dertig is dit opgevoerd tot 2,4 kilo. 'Tussen de dertigste en de zeventigste dag krijgen de koeien in de zomer totaal maximaal 11,4 kilogram krachtvoer en in de winter 14 kilogram. Wij kiezen ervoor om in de periode dat de koe melk wil geven, er ook echt het maximale uit te halen', vertelt Peter Galama melkt de koeien al 25 jaar driemaal daags. De bedrijfseconomische productie bedraagt 10.911 kg melk met 4,18% vet en 3,40% eiwit.

Geen voermengwagen

Als een koe tussen de dertigste en de zeventigste dag minder melk begint te geven of in conditie gaat groeien, neemt Galama handmatig de zetmeelbrok terug. Ook de andere twee voersoorten reduceren ze gedurende de lactatie langzaam tot alleen nog 900 gram eiwitbrok in de melkstal. 'Het sturen van de krachtvoergif doe ik handmatig in de computer. Elke week loop ik alle koeien na en verander ik de gif met stapjes van een halve kilo. De gif bepaal ik aan de hand van de melkgif en de conditie van de koeien', vertelt Michiel. Deze strakke strategie zorgt ervoor dat de voerkosten bij Galama inclusief de aanschaf van bierborstel op 4,14 eurocent ligt. Galama heeft niet gekozen voor de aanschaf van een voermengwagen. 'Wij hebben niet veel te mengen', stelt Michiel. 'Wij voeren met een blokkendooswagen en de loonwerker snijdt de kuilblokken. De mais en bierborstel voeren we twee keer daags en vers gras en kuilgras willen we onbeperkt kunnen voeren. Doordat we nu meerdere keren per dag voeren, houden we de koeien actief. Bij ons is de voergang ook nooit leeg.'

Florus Pellikaan

Bedrijfseconoom Liba: **Johan Achten**

'Koop voldoende capaciteit'

'Bij een investering in een voermengwagen en verrijker praat je al snel over 90.000 euro en dat is niet altijd economisch verantwoord. Maar dat hoeft ook niet altijd. Als het bedrijf financieel sterk genoeg is, kan het ook een verhoogd arbeidsgemak betekenen. Voordeel is ook dat je het voer kunt wegen, zodat je de koe exact kunt voeren. Dat houdt haar gezond. Koop wel een wagen met voldoende capaciteit. Veel bedrijven hebben een groei-scenario voor ogen, maar vergeten rekening te houden met de aanschaf van de voermengwagen. Op melkveebedrijven die een voermengwagen kopen, zie je vaak dat de voercomputer steeds minder ingezet wordt en uiteindelijk niet meer wordt vervangen. Dat is ook een besparing.'

Hoofd buitendienst gebr. Fuite: **Jarig Jan Odinga**

'Niet te rijk basisrantsoen'

'Investeren in een rantsoen om je verse koeien zo gezond mogelijk te voeren kan altijd uit. Als je verse koeien niet optimaal voert, kost dat te veel conditie, gaat de weerstand achteruit en krijgt de koe tevens gezondheidsproblemen. Daartegenover staat dat wanneer je de oudmelkte koeien te rijk voert, ze kunnen vervetten. Werken met verschillende productiegroepen is een oplossing, maar kost veel arbeid. Wisseling van rantsoengroep leidt bovendien tot te veel stress en tot productiedaling. Daarom kiezen de meeste veehouders voor een niet te rijk basisrantsoen en meerdere soorten krachtvoer via computer of melkput.'

Adviseur DLV rundveeadvies: **Jan van Middelaar**

'Secuur laden belangrijk'

'Ook met een doseerwagen ligt er een prima rantsoen voor het voerhek. Als je meer dan alleen mais en gras gaat voeren, vraagt dat wel om secuur laden van de wagen. Door voer te mengen zorg je ervoor dat iedere hap die de koe neemt hetzelfde voer bevat. Honderd procent gemengd krijg je het natuurlijk niet met een doseerwagen, maar voor eenvoudige rantsoenen werkt het prima. Met een automatisch voersysteem kan je misschien wel nauwkeuriger voeren, maar ik merk er nog weinig belangstelling voor. Het is nog te nieuw, er heerst nog te veel wantrouwen. Om op arbeid te besparen zal dan eerder geïnvesteerd worden in een melkrobot of een kalverdrinkautomaat.'

Maximaal resultaat staat voor maatschap Galama op één. De koeien

krijgen op de top van de productie veel krachtvoer. Als de melkgif

daalt en de conditie toeneemt, zakt de hoeveelheid krachtvoer snel.

Individueel voeren is het geheim achter de hoge productie.